

Dođru bilgi doğru kaynaktan alınır...

Ahmed Vâsıf Efendi

MEHÂSİNÜ'L-ÂSÂR VE HAKÂ'İKU'L-AHBÂR

[Osmanlı Tarihi (1209-1219 / 1794-1805)]

Neşre Hazırlayan

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin SARIKAYA

ÇAMLICA

İstanbul 2017

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	XXXVII
KISALTMALAR.....	XL
BİBLİYOGRAFYA.....	XLI

AHMED VÂSİF EFENDİ'NİN HAYATI

I. Doğumu ve Ailesi.....	LIX
II. Tahsil Hayatı ve Gençliği.....	LXI
III. 1768-1774 Osmanlı-Rus Savaşında Ahmed Vâsif Efendi.....	LXII
IV. Vakanüvisliği.....	LXX
V. İspanya Sefâreti.....	LXXIII
VI. 1787-92 Osmanlı-Rus ve Avusturya Savaşında Ahmed Vâsif Efendi.....	LXXIX
VII. Sürgüne Gönderilmesi.....	LXXXIV
VIII. Reisülküttaplığı.....	LXXXVI
IX. Diğer İdarî Görevleri.....	XCII
X. Vefatı.....	XCVI

AHMED VÂSİF EFENDİ'NİN ESERLERİ

I. Tarihe Dair Eserleri.....	XCIX
A. Mehâsinü'l-Âsâr ve Hakâ'iku'l-Ahbâr.....	XCIX
1. Adı, Muhtevası ve Baskıları.....	XCIX
2. Nüshalarının Tavsihi.....	CII
a. 1166-1183 Yıllarını İhtiva Eden Nüshalar.....	CII
b. 1183-1188 Yıllarını İhtiva Eden Nüshalar.....	CII
c. 1188-1193 Yıllarını İhtiva Eden Nüshalar.....	CIII
d. 1196-1201 Yıllarını İhtiva Eden Nüshalar.....	CIII
e. 1203-1209 Yıllarını İhtiva Eden Nüshalar.....	CVIII
f. Müsvedde Halde Bulunan Nüshalar.....	CXV
g. 1209-1219 Yıllarını İhtiva Eden Nüshalar.....	CXVI
3. 1209-1219 Yıllarını İhtiva Eden Nüshaların Mukayesesi.....	CXIX
4. Kaynakları.....	CXXXVII
a. Resmî Kaynaklar.....	CXXXVII
(1) Hatt-ı Hümayûnlar.....	CXXXVIII
(2) Arzlar ve Telhîsler.....	CXXXIX
(3) Tahrîrâtlar.....	CXXX
(4) Takrîrler.....	CXXX

(5) Anlaşma Metinleri	CXXXI
(6) Tevcihat ve Ruus Kayıtları	CXXXII
(7) Kaime ve İlm ü Haberler	CXXXII
b. Duyumları ve Müşahedeleri.....	CXXXIII
c. Târihler.....	CXXXVIII
(1) Halil Nûrî Efendi, <i>Târih-i Nûrî</i>	CXL
(a) Aynen Nakiller	CXLI
(b) Mealen Nakiller.....	CXLII
(c) Muhtasar Nakiller.....	CLVI
(d) Nakillerdeki Hazifler ve Hatalar	CLXV
(d1) Hazifler.....	CLXV
(d2) Hatalar.....	CLXXXIV
(2) Diğer Tarihî Kaynaklar	CXCI
5. Tesirleri.....	CXCIII
a. Ahmed Cevdet Paşa, <i>Târih-i Cevdet</i>	CXCIII
(1) Aynen Nakiller.....	CXCIV
(2) Mealen Nakiller	CXCVII
(3) Muhtasar Nakiller	CCV
b. Mütercim Ahmed Âsım Efendi, <i>Târih-i 'Âsım</i>	CCXII
(1) Aynen Nakiller.....	CCXV
(2) Mealen Nakiller	CCXVII
(3) Nakillerdeki Hazifler ve Hatalar.....	CCXXII
c. Darendeli İzzet Hasan Efendi, <i>Ziyânâme</i>	CCXXIV
(1) Aynen Nakiller.....	CCXXV
(2) Mealen Nakiller	CCXXVI
(3) Muhtasar Nakiller	CCXXVIII
6. Kaynak Değeri	CCXXX
B. Tarihe Dair Diğer Eserleri.....	CCXLI
1. Gazavât-ı Hüseyin Paşa.....	CCXLI
2. Sefâret-nâme	CCXLII
II. Edebiyata Dair Eserleri.....	CCXLIV
A. Dîvânçe.....	CCXLIV
B. Terceme-i Şerh-ı Kelimü'n-Nevâbiğ.....	CCXLIV
C. Müşkilât-ı Lügat-ı Vassâf.....	CCXLIV
III. Ahlaka Dair Eserleri.....	CCXLVII
A. Râhib-nâme.....	CCXLVII
IV. Diğer Eserleri	CCXLIX

A. Hulâsâtü'l-Kelâm fi Reddi'l-'Avâm.....	CCXLIX
B. Tesliyet-nâme.....	CCLIII
C. Huzûr Dersi Mürâfa'ası Tercümesi.....	CCLV

ÇEŞİTLİ YÖNLERİYLE AHMED VÂSİF EFENDİ

I. Şahsiyeti ve Hakkında Söylenenler	CCLVII
II. Matbaa Ortaklığı.....	CCLIX
III. Çeşitli Eserleri Tertip ve Tashih Etmesi.....	CCLXII
IV. Mirası Meselesi.....	CCLXV
V. Tarihçilik Anlayışı ve Üslubu	CCLXVIII
VI. Edebî Yönü ve Şairliği.....	CCLXXV
VII. Siyaset Anlayışı ve İdarî Hayata Dair Mülâhazaları.....	CCLXXX
VIII. Toplum Algısı ve Sosyal Hayata Bakışı.....	CCLXXXIV
IX. Devrin Askerî Sistemine Bakışı.....	CCLXXXVII
X. Dönemin Avrupa'sına Bakışı ve Dünya Algısı	CCXCII
SONUÇ.....	CCXCVII
METİN TESİSİNDE TAKİP EDİLEN YOL	CCCIII
METİN	1
DİZİN	947
EKLER	1013

MEHÂSİNÜ'L-ÂSÂR VE HAKÂ'İKU'L-AHBÂR

METNİN FİHRİSTİ

[CİLD-İ SÂNÎ]

Sebeb-i nefy-i Sadr-ı Rûm-i Sâbık el-Hâc	
'Abdullah Efendi ve Keçeci-zâde ve ba'z ez-hâcegân-ı Dîvân	6
İhrâc-ı mevâcib.....	8
'Azl-i Re'îsülküttâb Râşid Efendi ve nasb-ı Dürrî Mehmed Efendi	9
İstihkâm-dâden be-sugr-i Bahr-i siyâh	9
'Azl-i Kâtib-i Ağa-yı Dâru's-sa'âdeti's-şerîfe.....	9
'Azîmet-i Kapudân-ı deryâ be-sûy-ı Boğaz-ı Bahr-i sefid	10
Ziyâfet-kerden-i Şıkk-ı Sâni der-Çiftlik-i Levend	
be-erkân-ı Devlet-i ebed-peyvend	10
Fevt-i Vâlî-yi Trablus ve ihrâk-ı cüz'î	13
Hıtâm-yâften-i Câmî '-i Vâlide Sultân-ı 'aliyyetü's-şân	
der-Kışlak-ı Lağımcıyân ve teşrif-i Pâdişâhî be-edâ'-i Cum'a	
ve itlâk-ı Seyyid Mehmed Efendi.....	13